T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/98
KARAR NO : 2026/176
KARAR TR : 13/04/2026

ÖZET: Suriye uyruklu olan davacının, 6458 sayılı Kanun uyarınca haksız ve hukuka aykırı şekilde idari gözetim altında tutulduğundan bahisle, uğradığı ileri sürülen manevi zararın tazmini istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N. E.
Vekili : Av. T. Ç.
Davalı : İstanbul Valiliği
Vekili : Av. M. U.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Suriye uyruklu olan müvekkilinin, Türkiye Cumhuriyetinde bulunduğu süre içinde hiç bir hukuk kuralını ihlal etmediğini, kamu düzenini bozacak hiç bir faaliyette bulunmadığını, ancak müvekkilinin bir yanlış anlama sonucu dilencilik suçu işlediğinden bahisle, hakkında sınır dışı etme ve idari gözetim kararı alındığını, dilencilik suçu ile ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 2024/203756 sayılı soruşturma dosyasında takipsizlik kararı verildiğini, sınır dışı etme kararının ise İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 10/12/2024 tarih ve E.2024/3823, K.2024/7850 sayılı kararı ile kesin olarak iptal edildiğini, müvekkili hakkında haksız ve hukuka aykırı olarak idari gözetim ve geçici koruma kimlik belgesinin iptal edildiğini belirterek, müvekkilinin idari gözetim kararı nedeniyle 08/08/2024 ile 22/10/2024 tarihleri arasında geri gönderme merkezinde adi suçlularla aynı yerde tutulması nedeniyle ruh sağlığının bozulduğu, çalışma hakkının ihlal edildiği ve idari gözetim altında kaldığı 76 gün boyunca mahrum kaldığı gelir sebebiyle 1.000 TL maddi, 100.000 TL manevi olmak üzere toplam 101.000 TL tazminatın sınır dışı etme kararı ve idari gözetim altına alınma tarihi olan 08/08/2024 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle İstanbul Valiliğine karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 2. Sulh Ceza Hakimliği 19/02/2025 tarih ve 2025/2372 D.İş sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, davaya konu tazminat talebi hakkında 6458 sayılı Kanun'un 54. ve 57. maddeleri ile 2577 sayılı Kanun'un 2. ve 13. maddeleri uyarınca Hakimliklerinin görevsizliğine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlık Mahkemesinin 2024/52 esas ve 2024/165 karar sayılı ilamında açıkça belirtildiği üzere; Davacının, 6458 sayılı Kanun uyarınca idari gözetim kararı kapsamında geri gönderme merkezinde gözetim altında tutulmasında, davalı idare çalışanlarının kusur ve sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla, uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği açıkça belirtildiği yine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

Yargıtay 12. Ceza Dairesi 2021/7896 esas ve 2023/2148 karar sayılı ilamında "... Söz konusu düzenleme ışığında hakim ve Cumhuriyet savcılarının, suç soruşturması veya kovuşturması sırasındaki kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri nedeniyle tazminat davalarının bu maddeye göre açılabileceği ancak; somut olayda davacı hakkında uygulanan gözetim kararının idari bir karar olduğu, ilgili karara karşı yasada tanımlandığı şekilde yapılan itirazın değerlendirildiği Aydın 2. Sulh Ceza Hakimliğinin kararlarının suç soruşturması veya kovuşturması sırasında verilen karar niteliğinde bulunmadığı anlaşıldığından 5271 sayılı Kanunun 141 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki tazminat isteme koşullarının oluşmadığından bahisle davanın reddine karar verilmesi gerekirken davanın görev yönünden yazılı şekilde reddine karar verilmesi sonucu itibariyle doğru olduğundan bozma nedeni yapılmamış, açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz istemi yerinde görülmemiştir." şeklindeki karar içeriğinde açıkça idari gözetim kararı nedeniyle istenilen tazminat talebinin idari işlem olduğu..."

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. İstanbul 17. İdare Mahkemesi 14/04/2025 tarih ve E.2025/433, K.2025/2015 sayılı kararı ile, sınır dışı edilme ve geçici koruma kimlik belgesinin iptal edilmesi kararlarından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemi için ayrı, idari gözetim kararından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemi için ayrı olmak üzere hazırlanacak iki ayrı dilekçe ile, bu karala ilişki kurularak mahkemeye hitaplı olarak yeniden düzenlenecek dilekçelerle dava açılmak üzere dilekçenin reddine kesin olarak karar vermiştir.

5. Davacı vekili yenileme dilekçesi ile davacının geri gönderme merkezinde yetişkin ve adi suçlularla bir arada idari gözetim altında tutulduğu süre boyunca temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edilmiş olması nedeniyle duyduğu manevi acı, ıstırap ve kederin telafisi için 100.000 TL manevi tazminatın idari gözetimin başladığı tarih olan 08/08/2024 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle dava açmıştır.

6. **İstanbul 17. İdare Mahkemesi 27/06/2025 tarih ve E.2025/2351 , K.2025/3471 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerine ait olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş; söz konusu kararın istinaf edilmesi üzerine, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdari Dava Dairesi 29/09/2025 ve tarih E.2025/4402 K.2025/3996 sayılı kararıyla, istinaf başvurusunun reddine karar vermiş, söz konusu karar kesinleşmiştir. İdare Mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından, İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından tesis edilen idari gözetim kararı nedeniyle uğradığı iddia edilen zararlara karşılık olmak üzere şimdilik 100.000,00-TL manevi tazminat istemiyle işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın; 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 57/A maddesinden kaynaklanan idari gözetime alternatif yükümlülükler işleminden kaynaklandığı ve idari gözetim işleminin devamı niteliğinde olan uyuşmazlığın anılan Kanun hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda; 6458 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan bu uyuşmazlığın yukarıda yer verilen 6458 sayılı Kanunun 57/6. Maddesi uyarınca Sulh Ceza Hakimliği'nce çözümlenmesi gerektiğinden, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün mahkememizin görev alanına girmediği sonucuna varılmıştır... "

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

7. Davacı vekilinin 13/10/2025 tarihli dilekçesi ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek üzere İstanbul 17. İdare Mahkemesine başvuruda bulunması üzerine, İstanbul 17. İdare Mahkemesi 09/01/2026 tarih ve E.2025/2351 sayılı ara kararı ile, İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 19/02/2025 tarih ve 2025/2372 D.İş sayılı kararı ve Mahkemelerince verilen 27/06/2025 tarih E.2025/2351, K.2025/3471 sayılı kararın kesin olduğu dikkate alındığında görevli yargı mercinin belirlenmesi için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiş, dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

9. 6458 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun, yabancılarla ilgili iş ve işlemleri; sınırlarda, sınır kapılarında ya da Türkiye içinde yabancıların münferit koruma talepleri üzerine sağlanacak uluslararası korumayı, ayrılmaya zorlandıkları ülkeye geri dönemeyen ve kitlesel olarak Türkiye'ye gelen yabancılara acil olarak sağlanacak geçici korumayı kapsar.
(2) Bu Kanunun uygulanmasında, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmalar ile özel kanunlardaki hükümler saklıdır."

10. 6458 sayılı Kanun'un *"İnsani ikamet izni"* başlıklı 46. maddesi şöyledir:

"(1) Aşağıda belirtilen hâllerde, diğer ikamet izinlerinin verilmesindeki şartlar aranmadan, Bakanlıkça belirlenen sürelerle sınırlı olmak kaydıyla ve Genel Müdürlüğün onayı alınarak valiliklerce insani ikamet izni verilebilir ve bu izinler uzatılabilir:
a) Çocuğun yüksek yararı söz konusu olduğunda
b) Haklarında sınır dışı etme veya Türkiye'ye giriş yasağı kararı alındığı hâlde, yabancıların Türkiye'den çıkışları yaptırılamadığında ya da Türkiye'den ayrılmaları makul veya mümkün görülmediğinde
c) 55 inci madde uyarınca yabancı hakkında sınır dışı etme kararı alınmadığında
ç) 53 üncü, 72 nci ve 77 nci maddelere göre yapılan işlemlere karşı yargı yoluna başvurulduğunda
d) Başvuru sahibinin ilk iltica ülkesi veya güvenli üçüncü ülkeye geri gönderilmesi işlemlerinin devamı süresince
e) Acil nedenlerden dolayı veya ülke menfaatlerinin korunması ile kamu düzeni ve kamu güvenliği açısından Türkiye'ye girişine ve Türkiye'de kalmasına izin verilmesi gereken yabancıların, ikamet izni verilmesine engel teşkil eden durumları sebebiyle diğer ikamet izinlerinden birini alma imkânı bulunmadığında
f) Olağanüstü durumlarda
(2) İnsani ikamet izni alan yabancılar, iznin veriliş tarihinden itibaren en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıt yaptırmak zorundadır."

11. 6458 sayılı Kanun'un *"Sınır dışı etme"* başlıklı 52. maddesi şöyledir:

"Yabancılar, sınır dışı etme kararıyla, menşe ülkesine veya transit gideceği ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye sınır dışı edilebilir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

12. 6458 sayılı Kanun'un *"Sınır dışı etme kararı"* başlıklı 53. maddesi şöyledir:

"(1) Sınır dışı etme kararı, Genel Müdürlüğün talimatı üzerine veya resen valiliklerce alınır.

(2) Karar, gerekçeleriyle birlikte hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(3)(Değişik:21/11/2024-7533/36 md.) Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararını veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir. Yabancının rızası saklı kalmak kaydıyla, dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez."

13. 6458 sayılı Kanun'un *"Sınır dışı etme kararı alınacaklar"* başlıklı 54. maddesi şöyledir:

"(1) Aşağıda sayılan yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınır:

a) 5237 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi kapsamında sınır dışı edilmesi gerektiği değerlendirilenler

b) Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar

c) Türkiye'ye giriş, vize ve ikamet izinleri için yapılan işlemlerde gerçek dışı bilgi ve sahte belge kullananlar

ç) Türkiye'de bulunduğu süre zarfında geçimini meşru olmayan yollardan sağlayanlar

d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar

e) Vize veya vize muafiyeti süresini on günden fazla aşanlar veya vizesi iptal edilenler

f) İkamet izinleri iptal edilenler

g) İkamet izni bulunup da süresinin sona ermesinden itibaren kabul edilebilir gerekçesi olmadan ikamet izni süresini on günden fazla ihlal edenler

ğ) Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilenler

h) Türkiye'ye yasal giriş veya Türkiye'den yasal çıkış hükümlerini ihlal edenler ya da bu hükümleri ihlale teşebbüs edenler

ı) Hakkında Türkiye'ye giriş yasağı bulunmasına rağmen Türkiye'ye geldiği tespit edilenler

i) Uluslararası koruma başvurusu reddedilen, uluslararası korumadan hariçte tutulan, başvurusu kabul edilemez olarak değerlendirilen, başvurusunu geri çeken, başvurusu geri çekilmiş sayılan, uluslararası koruma statüleri sona eren veya iptal edilenlerden haklarında verilen son karardan sonra bu Kanunun diğer hükümlerine göre Türkiye'de kalma hakkı bulunmayanlar

j) İkamet izni uzatma başvuruları reddedilenlerden, on gün içinde Türkiye'den çıkış yapmayanlar

k) (Ek: 3/10/2016-KHK-676/36 md. ; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/31 md.) Uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilenler.

(2) (Değişik: 3/10/2016-KHK-676/36 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/31 md.) Bu maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (k) bentleri kapsamında oldukları değerlendirilen uluslararası koruma başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler hakkında uluslararası koruma işlemlerinin her aşamasında sınır dışı etme kararı alınabilir.";

14. 6458 sayılı Kanun'un *"Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi"* başlıklı 57. maddesi şöyledir:

"(1) 54 üncü madde kapsamındaki yabancılar, kolluk tarafından yakalanmaları hâlinde, haklarında karar verilmek üzere derhâl valiliğe bildirilir. Bu kişilerden, sınır dışı etme kararı alınması gerektiği değerlendirilenler hakkında, sınır dışı etme kararı valilik tarafından alınır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

Değerlendirme ve karar süresi kırk sekiz saati geçemez.

(2) (Değişik:6/12/2019-7196/77 md.) Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır ya da 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, yakalamayı yapan kolluk birimince geri gönderme merkezlerine kırk sekiz saat içinde götürülür.

(3) Geri gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçemez. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancının iş birliği yapmaması veya ülkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilir.

(4) (Değişik:6/12/2019-7196/77 md.) İdari gözetimin devamında zaruret olup olmadığı, valilik tarafından her ay düzenli olarak değerlendirilir. Gerek görüldüğünde, otuz günlük süre beklenmez. İdari gözetimin devamında zaruret görülmeyen yabancılar için idari gözetim derhâl sonlandırılır. Bu yabancılara, 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir.

(5) İdari gözetim kararı, idari gözetim süresinin uzatılması ve her ay düzenli olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçları, gerekçesiyle birlikte yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Aynı zamanda, idari gözetim altına alınan kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa, kendisi veya yasal temsilcisi kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(6) İdari gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim kararına karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru idari gözetimi durdurmaz. Dilekçenin idareye verilmesi hâlinde, dilekçe yetkili sulh ceza hâkimine derhâl ulaştırılır. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir. İdari gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim şartlarının ortadan kalktığı veya değiştiği iddiasıyla yeniden sulh ceza hâkimine başvurabilir.

(7) İdari gözetim işlemine karşı yargı yoluna başvuranlardan, avukatlık ücretlerini karşılama imkânı bulunmayanlara, talepleri hâlinde 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre avukatlık hizmeti sağlanır.

(8) (Ek:6/12/2019-7196/77 md.) İdari gözetim altına alınan yabancıların uyruklarının tespit edilmesi amacıyla elektronik ve iletişim cihazları incelenebilir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler bu amaç dışında kullanılmaz."

15. 6458 sayılı Kanun'un "*İdari gözetime alternatif yükümlülükler*" başlıklı 57/A. maddesi şöyledir:

"(Ek:6/12/2019-7196/78 md.) (1)

57 nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılara ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılara aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir:

a) Belirli adreste ikamet etme

b) Bildirimde bulunma

c) Aile temelli geri dönüş

ç) Geri dönüş danışmanlığı

d) Kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma

e) Teminat

f) Elektronik izleme

(2) Yabancıya birinci fıkradaki yükümlülüklerden bir ya da birkaçının getirilmesi durumunda, bu süre yirmi dört ayı geçemez.

(3) 57nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında olup da idari gözetim altına alınmayan yabancılara bu maddenin birinci fıkrasında sayılan yükümlülüklerden birinin ya da birkaçının getirilmesi zorunludur.

(4) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere tabi tutulduğu, yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına gerekçeleri ile birlikte tebliğ edilir. Hakkında idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilen yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

(5) Elektronik izleme yükümlülüğüne tabi tutulan yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı bu karara karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru yabancının tabi tutulduğu idari yükümlülüğü durdurmaz. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir.

(6) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere uymayan yabancılar idari gözetim altına alınabilir.

(7) Yabancıya teminat yükümlülüğü getirilmesi ve yabancının teminat süresi içerisinde mücbir sebepler ve mahkeme sürecinin sona ermemesi halleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye'den çıkmaması durumunda teminat Hazineye irat kaydedilir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir."

16. 6458 sayılı Kanun'un "*Geri gönderme merkezleri"* başlıklı 58. maddesi şöyledir:

" (1) İdari gözetime alınan yabancılar, geri gönderme merkezlerinde tutulurlar.

(2) Geri gönderme merkezleri Bakanlık tarafından işletilir. Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yaparak bu merkezleri işlettirebilir.

(3) Geri gönderme merkezlerinin kurulması, yönetimi, işletilmesi, devri, denetimi ve sınır dışı edilmek amacıyla idari gözetimde bulunan yabancıların geri gönderme merkezlerine nakil işlemleriyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Mahmut BALLI, Bilal ÇALIŞKAN, Yüksel NAVDAR'ın katılımlarıyla yapılan 13/04/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari ve adli yargı yerlerince karşılıklı verilmiş kesinleşmiş ve kesin kararlar bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen idari yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği ek karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

18. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

19. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

20. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

21. Olayda, adli yargı yerince verilen bir görevsizlik kararından sonra, davacı vekilinin idare mahkemesine başvurması üzerine, idare mahkemesi tarafından görevsizlik kararı verildiği ve bu kararın kesinleştiği, bunun üzerine davacı vekilinin olumsuz görev uyuşmazlığı çıkartılması talebiyle verdiği dilekçesine istinaden Mahkemenin bir üst yazı ile dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine göndermesi gerekirken; bu defa 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğu ve bu konuda karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

22. Bu haliyle, İdare Mahkemesince verilen ikinci kararın 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymadığı, gerekçeli bir karar niteliği taşımadığı görülmektedir.

23. Ancak, adli ve idari yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve idari yargı dosyasının, davacı vekilinin de dilekçesi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

24. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

25. Dava, Suriye uyruklu davacının, haksız ve hukuka aykırı şekilde verilen idari gözetim kararı ile 08/08/2024 ile 22/10/2024 tarihleri arasında geri gönderme merkezinde adli suçlularla aynı yerde tutulması nedeniyle ruh sağlığının bozulduğundan bahisle 100.000 TL manevi tazminatın idari gözetimin başladığı tarih olan 08/08/2024 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır .

26. Dava dosyasının incelenmesinden, davacı hakkında sınır dışı ve idari gözetim kararı verildiği, davacı hakkında sınır dışı kararının İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 10/12/2024 tarih ve E.2024/3823, K.2024/7850 sayılı kararıyla iptal edildiği, dilencilik suçuyla ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca 2024/203756 sayılı soruşturma dosyasında verilen takipsizlik kararının idareye sunulması üzerine 22/10/2024 tarihinde idari gözetim kararının kaldırıldığı, 08/08/2024- 22/10/2024 tarihleri arasında toplam 76 gün boyunca haksız yere geri gönderme merkezinde adi suçlularla aynı yerde tutulması nedeniyle ruh sağlığının bozulduğu, çalışma hakkının ihlal edildiği ve idari gözetim altında kaldığı süre boyunca mahrum kaldığı gelir sebebiyle

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin

1.000 TL maddi, 100.000 TL manevi olmak üzere toplam 101.000 TL tazminatın ödenmesi için adli yargı yerinde; geri gönderme merkezinde adi suçlularla bir arada idari gözetim altında tutulması nedeniyle 100.000 TL manevi tazminatın, idari gözetimin başladığı tarih olan 08/08/2024 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

27. Olayda, açılan davanın, davacı hakkında 6458 sayılı Kanun uyarınca idari gözetim altına alınması nedeniyle uğranıldığı öne sürülen zararların tazmini istemine yönelik olduğu, istemin 5271 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı, 6458 sayılı Kanun'da da idari gözetim kararına karşı sulh ceza hakimine başvurulacağı düzenlenmiş olup, aynı işlemden kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı, ancak, Mahkememizin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmadığı gözetildiğinde, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/02/2025 tarih ve 2025/2372 D.İş sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/02/2025 tarih ve 2025/2372 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/04/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Mahmut	Bilal	Yüksel
BALLI	ÇALIŞKAN	NAVDAR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AfH60pA - +yuDIhr - CsF+To9 - 9UtUUc= ile erişebilirsin